

อายุไม่ถึง ๒๑ ปีในวันทำสัญญาเช่าซื้อ...ไม่มีสิทธิได้รับคืนภาษีรถคันแรก

โดย ลุงภูกตอง

คงจะจำกันได้ว่า... เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๔ รัฐบาลได้มีนโยบายคืนภาษีให้แก่ผู้ซื้อรถยนต์คันแรก ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๔ ที่อนุมัติหลักการและแนวทางการจ่ายเงินให้แก่ผู้ที่มีคุณสมบัติและปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๖๑๙/ว ๑๓๙๔ ลงวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๔ และหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๑๙๔๖๘ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๔ ดังนี้

๑. เป็นรถยนต์คันแรกของผู้ซื้อที่ซื้อตั้งแต่วันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๔ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๕
๒. เป็นรถยนต์ราคาขายปลีกไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท/คัน ๓. เป็นรถยนต์นั่งขนาดความจุระบอบอกสูบไม่เกิน ๑,๕๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร/รถยนต์กระบะ (Pick up)/รถยนต์นั่งที่มีกระบะ (Double Cab) ๔. เป็นรถยนต์ที่ผลิตขึ้นในประเทศ ไม่รวมถึงรถยนต์ที่ประกอบจากชิ้นส่วนนำเข้าใช้แล้วจากต่างประเทศ ๕. คืนเงินเท่ากับค่าภาษีตามที่จ่ายเงินจริง แต่ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท/คัน ๖. ผู้ซื้อต้องมีอายุ ๒๑ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ๗. ผู้ซื้อต้องครอบครองรถยนต์ไม่น้อยกว่า ๕ ปี และ ๘. การคืนเงินจะคืนให้เมื่อครอบครองรถยนต์ ๑ ปี ไปแล้ว

คอลัมน์ “ครบเครื่องคดีปกครอง” วันนี้ ขอหยิบยกตัวอย่างคดีปกครองเกี่ยวกับการขอรับเงินคืนภาษีรถยนต์คันแรกตามนโยบายดังกล่าว ซึ่งคดีนี้ข้อเท็จจริงที่ทำให้เกิดการฟ้องร้องเป็นคดีต่อศาลปกครองก็คือ **เงื่อนไขของผู้ซื้อที่มีอายุไม่ครบ ๒๑ ปีในวันทำสัญญาเช่าซื้อ**

มูลเหตุของคดีมีอยู่ว่า...ผู้ฟ้องคดีเกิดเมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๓๔ ได้ตกลงทำสัญญาจองรถยนต์ ขนาดกำลังเครื่องยนต์ ๑๕๐๐ ซีซี เนื่องจากเห็นว่ารัฐบาลมีนโยบายคืนภาษีสำหรับรถยนต์ใหม่คันแรก โดยได้ชำระเงินดาวน์ในวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๕ และรับมอบรถยนต์ในวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕ จากนั้นวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ได้ทำสัญญาเช่าซื้อรถยนต์กับธนาคาร ท. และต่อมาได้ยื่นคำขอพร้อมเอกสารประกอบต่อเจ้าหน้าที่สำนักงานสรรพสามิตเพื่อขอใช้สิทธิรับคืนภาษี ซึ่งเจ้าหน้าที่ได้ออกใบรับคำขอใช้สิทธิดังกล่าวให้เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕

หลังจากครบกำหนด ๑ ปี ผู้ฟ้องคดีจึงไปสอบถามความคืบหน้าการคืนภาษี และได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่ว่าผู้ฟ้องคดีไม่อยู่ในเงื่อนไขได้รับเงินคืนภาษี เนื่องจากอายุไม่ถึง ๒๑ ปีบริบูรณ์ ผู้ฟ้องคดีจึงสอบถามเจ้าหน้าที่ว่าหากผู้ฟ้องคดีอายุไม่ถึง ๒๑ ปีบริบูรณ์ เหตุใดตอนตรวจหลักฐานเมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เจ้าหน้าที่จึงไม่แจ้งว่าผู้ฟ้องคดีไม่เข้าเงื่อนไขเนื่องจากอายุไม่ถึง ๒๑ ปีบริบูรณ์ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าการที่ตนไม่ได้รับคืนภาษีเกิดจากความผิดพลาดหรือความประมาทเลินเล่อของเจ้าหน้าที่กรมสรรพสามิต จึงฟ้องกรมสรรพสามิตต่อศาลปกครองเพื่อขอให้คืนภาษีจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาทแก่ตน ตามมาตรการรถยนต์ใหม่คันแรกตามนโยบายรัฐบาล พร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมาย

กรมสรรพสามิตโต้แย้งว่า ในวันที่ผู้ฟ้องคดีทำนิติกรรมอันเกี่ยวกับการซื้อขายรถยนต์ นั้นไม่ว่าจะเป็นวันจองรถ วันรับมอบรถ และวันทำสัญญาเช่าซื้อ ผู้ฟ้องคดียังมีอายุไม่ครบ ๒๑ ปีบริบูรณ์ขึ้นไปที่ผู้ฟ้องคดีอ้างความผิดพลาดของเจ้าหน้าที่จากการที่ไม่ตรวจสอบคุณสมบัติเรื่องอายุของผู้ยื่นคำขอใช้สิทธิอันเป็นคุณสมบัติเฉพาะตัวของผู้ฟ้องคดีมากแล้วอ้างให้เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีต้องรับผิดชอบในการรับเอกสารประกอบการใช้สิทธิเบื้องต้นจึงเป็นการไม่ถูกต้อง ซึ่งในวันที่มีการรับเอกสารที่ได้ยื่นไว้ นั้น เป็นเพียงการตรวจรับเอกสารเบื้องต้นว่า มีการยื่นเอกสารครบถ้วนหรือไม่เท่านั้น ในการพิจารณาคุณสมบัติเจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการตรวจสอบเอกสารต่าง ๆ อย่างละเอียดในภายหลัง และการซื้อรถยนต์กรณีดังกล่าวผู้ซื้อต้องศึกษาเงื่อนไขก่อนซื้อ ความผิดพลาดเกี่ยวกับคุณสมบัติเรื่องอายุจึงเกิดจากความบกพร่องหรือความประมาทเลินเล่อของผู้ฟ้องคดีเอง

**คดีมีประเด็นพิจารณาว่า...ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีคุณสมบัติที่จะมีสิทธิได้รับเงินคืนตามนโยบาย
รณยต์คันแรกหรือไม่ ?**

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า การนับอายุของบุคคลให้เริ่มนับแต่วันเกิดตาม
นัยมาตรา ๑๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เมื่อผู้ฟ้องคดีเกิดเมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๓๔
ผู้ฟ้องคดีจึงมีอายุครบ ๒๑ ปีบริบูรณ์ในวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ในวันที่ผู้ฟ้องคดีทำสัญญาเช่าซื้อ
รณยต์กับธนาคาร ท. เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๕ นั้น ผู้ฟ้องคดียังมีอายุไม่ครบ ๒๑ ปีบริบูรณ์ จึงเป็น
ผู้ที่ขาดคุณสมบัติที่จะได้รับคืนเงินภาษีสำหรับรณยต์คันแรกตามนโยบายรัฐบาลตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

และถึงแม้เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีจะได้แจ้งในขณะรับเอกสารคำขอใช้สิทธิเบื้องต้นจากผู้ฟ้องคดี
และเห็นว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีสิทธิได้รับคืนเงินภาษีสำหรับรณยต์คันแรก และให้ผู้ฟ้องคดีส่งเอกสารเพิ่มเติมก็ตาม
ผู้ฟ้องคดีก็ไม่อาจรับคืนเงินภาษีสำหรับรณยต์คันแรกแต่อย่างใดเนื่องจากขาดคุณสมบัติเรื่องอายุ
ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นผู้ไม่มีสิทธิได้รับคืนเงินภาษีสำหรับรณยต์ใหม่คันแรกตามมติคณะรัฐมนตรี

ส่วนกรณีที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า ได้เข้าไปสอบถามเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีเกี่ยวกับคุณสมบัติ
และหลักเกณฑ์ของผู้ที่มีสิทธิได้รับคืนภาษีสำหรับรณยต์ใหม่คันแรกก่อนใช้สิทธิเข้าร่วมโครงการเพื่อยืนยัน
ความถูกต้อง แต่เจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลไม่ถูกต้อง ทำให้ผู้ฟ้องคดีไม่ได้รับสิทธิรับเงินคืน นั้น เห็นว่าเมื่อคุณสมบัติ
ของผู้มีสิทธิรับเงินคืนจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามที่มติคณะรัฐมนตรีกำหนด ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีได้มี
ประกาศเผยแพร่คำแนะนำสำหรับประชาชน และคำแนะนำขั้นตอนการยื่นคำขอใช้สิทธิรณยต์ใหม่คันแรก
ผ่านทางเว็บไซต์ของผู้ถูกฟ้องคดี ซึ่งมีหลักเกณฑ์ที่ใช้กับผู้มีคุณสมบัติและปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด
การที่ผู้ฟ้องคดีไม่ตรวจสอบคุณสมบัติรวมถึงสิทธิของตนเองให้รอบคอบมาแต่ต้น จึงเป็นความบกพร่อง
ของผู้ฟ้องคดีเอง อุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีฟังไม่ขึ้น (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อร. ๓๘/๒๕๖๒)

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การใช้สิทธิใด ๆ ผู้ที่ใช้สิทธิจะต้องศึกษารายละเอียดและเงื่อนไขที่กำหนด
ไว้ก่อน และตรวจสอบด้วยตัวเองในเบื้องต้นก่อนว่าตนเป็นผู้มีคุณสมบัติถูกต้องครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่
กำหนดไว้แล้วหรือไม่ สำหรับในกรณีตามคดีพิพาทนี้ คุณสมบัติในเรื่องอายุถือเป็นเงื่อนไขที่สำคัญประการหนึ่ง
ที่จะทำให้มีสิทธิหรือไม่มีสิทธิได้รับคืนเงินภาษีสำหรับรณยต์คันใหม่คันแรกตามนโยบายรัฐบาล ซึ่งในการพิจารณา
อายุของผู้ซื้อรณยต์ตามนโยบายดังกล่าว ไม่ว่าจะกรณีซื้อขายหรือกรณีที่เช่าซื้อรณยต์ ศาลปกครองสูงสุด
ได้วินิจฉัยโดยให้นับถึงวันที่ทำสัญญาซื้อขายหรือทำสัญญาเช่าซื้อรณยต์ว่าผู้ซื้อหรือเช่าซื้อ มีอายุครบ ๒๑ ปีบริบูรณ์หรือไม่
โดยไม่ได้พิจารณาจากวันที่ทำสัญญาจอง ซึ่งศาลปกครองสูงสุดได้วินิจฉัยกรณีการพิจารณาคุณสมบัติเรื่องอายุ
ของผู้ยื่นคำขอใช้สิทธิตามนโยบายดังกล่าวไว้ในคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อร. ๔๐/๒๕๖๒ และคำพิพากษา
ศาลปกครองสูงสุดที่ อร. ๗/๒๕๖๓ เป็นไปในทำนองเดียวกัน

ฉะนั้น หากผู้ซื้อหรือเช่าซื้อ มีอายุไม่ครบ ๒๑ ปี ในวันที่ทำสัญญาซื้อขายหรือเช่าซื้อ ก็ย่อมไม่มีสิทธิที่จะ
ได้รับคืนเงินภาษีเพราะขาดคุณสมบัติและไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยไม่อาจอ้างความบกพร่อง
ของเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบคุณสมบัติเบื้องต้นได้

(ปรึกษาคดีปกครองได้ที่สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕ และสืบค้นเรื่องอื่น ๆ ได้จาก
www.admincourt.go.th เมฆวิชการ เมฆอุยอุทธรณ์จากคดีปกครอง)

*****